

Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 31 sierpnia 2012 r. w sprawie sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania w roku szkolnym 2012/2013 egzaminu maturalnego do potrzeb absolwentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Na podstawie

§ 59 ust. 8 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem”,

§ 70 ust. 9 *rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych* (Dz.U. Nr 65, poz. 400, z późn. zm.),

§ 7 ust. 4 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych* (Dz.U. Nr 228, poz. 1490, z późn. zm.),

§ 6 ust. 4 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach* (Dz.U. Nr 228, poz. 1489, z późn. zm.),

podają informację o sposobie dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego do potrzeb absolwentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

1. Absolwenci niepełnosprawni mogą przystąpić do egzaminu maturalnego, zwanego dalej „egzaminem”, w warunkach i formach dostosowanych do rodzaju ich niepełnosprawności na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnię specjalistyczną.
2. Absolwenci niedostosowani społecznie lub zagrożeni niedostosowaniem społecznym mogą przystąpić do egzaminu w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnię specjalistyczną.
3. Absolwenci mający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydane przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnię specjalistyczną mogą przystąpić do egzaminu w warunkach i formach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych na podstawie tego orzeczenia.
4. Absolwenci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się mają prawo przystąpić do egzaminu w warunkach i formach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.
5. Absolwenci chorzy lub niesprawni czasowo mogą przystąpić do egzaminu w warunkach i formach dostosowanych do ich stanu zdrowia na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza.

6. Absolwenci, którzy w roku szkolnym 2012/2013 byli objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej lub ze względu na sytuację kryzysową lub traumatyczną, mogą przystąpić do egzaminu w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych, na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej wydanej zgodnie z trybem określonym w § 59 ust. 4 i 5 rozporządzenia.
7. Za dostosowanie warunków i form przeprowadzania egzaminu zgodnie ze sposobami wymienionymi w Tabeli 1. odpowiada dyrektor szkoły jako przewodniczący zespołu egzaminacyjnego w danej szkole.
8. Sposób lub sposoby dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu do potrzeb i możliwości absolwentów wskazuje rada pedagogiczna, wybierając spośród możliwych sposobów dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu określonych w Tabeli 1. na podstawie:
 - orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego
 - orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania
 - opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się
 - zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza
 - wniosku nauczyciela lub specjalisty wykonującego w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prowadzących zajęcia z uczniem (słuchaczem) w szkole – po uzyskaniu zgody rodziców (prawnych opiekunów) albo pełnoletniego ucznia (słuchacza) – lub wniosku rodziców (prawnych opiekunów) albo pełnoletniego ucznia (słuchacza) o dostosowanie warunków egzaminu maturalnego ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej lub sytuację kryzysową lub traumatyczną.
9. W przypadku absolwentów, którzy ukończyli szkołę przed rokiem 2013:
 - posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się
 - chorych lub niesprawnych czasowo, posiadających zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza,sposób lub sposoby dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu do ich potrzeb i możliwości, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu określonych w Tabeli 1., wskazuje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego w danej szkole w porozumieniu z dyrektorem komisji okręgowej.
10. Opinię/orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, lub zaświadczenie o chorobie przewlekłej wydane przez lekarza uczeń/absolwent przedkłada dyrektorowi szkoły do 31 grudnia 2012 r. Ostateczny termin złożenia tych dokumentów upływa **7 lutego** roku szkolnego, w którym odbywa się egzamin. Wyjątek stanowią absolwenci chorzy lub niesprawni czasowo, którzy zaświadczenie o stanie zdrowia mogą złożyć w terminie późniejszym.
11. W szczególnych przypadkach, w tym nieujętych w Tabeli 1., decyzję o dostosowaniu warunków i form przeprowadzania egzaminu do potrzeb absolwenta podejmuje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego w danej szkole w porozumieniu z właściwą okręgową komisją egzaminacyjną.
12. Dyrektor jako przewodniczący zespołu egzaminacyjnego informuje zdającego na piśmie o dostosowaniu warunków i form przeprowadzania egzaminu do jego dysfunkcji. Zdający składa oświadczenie o skorzystaniu lub rezygnacji z przyznaných mu dostosowań.

13. W przypadku absolwenta posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawności sprzężone istnieje możliwość skorzystania z dostosowań przewidzianych dla poszczególnych niepełnosprawności, w porozumieniu z okręgową komisją egzaminacyjną¹. Dyrektor szkoły zgłasza pisemnie konieczność opracowania odpowiednio dostosowanych materiałów egzaminacyjnych dyrektorowi komisji okręgowej do 15 lutego 2013 r.
14. W czasie przeprowadzania egzaminu dla absolwentów niepełnosprawnych należy zapewnić obecność specjalisty z zakresu danej niepełnosprawności, w szczególności: tyflopedagoga (w przypadku zdających niewidomych i słabowidzących), surdopedagoga lub tłumacza języka migowego (w przypadku zdających niesłyszących), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z absolwentem i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych. Specjalista, o którym mowa, jest członkiem zespołu nadzorującego egzamin; nie może być członkiem przedmiotowego zespołu egzaminacyjnego.
15. W czasie przeprowadzania egzaminu dla absolwentów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym, należy zapewnić obecność specjalisty, odpowiednio pedagoga resocjalizacji lub socjoterapeuty, jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z absolwentem. Specjalista, o którym mowa, jest członkiem zespołu nadzorującego egzamin; nie może być członkiem przedmiotowego zespołu egzaminacyjnego.
16. Egzamin powinien odbywać się w oddzielnym pomieszczeniu, jeżeli zdający korzysta z co najmniej jednego z następujących dostosowań:
 - czas przedłużony o dodatkowe przerwy
 - korzystanie z urządzeń technicznych
 - korzystanie z płyty CD z dostosowanym nagraniem w przypadku języka obcego nowożytnego,
 - udział nauczyciela wspomagającego (członka zespołu nadzorującego).
17. W przypadku gdy do przystąpienia do egzaminu w oddzielnym pomieszczeniu uprawnionych jest dwóch lub więcej absolwentów w danej szkole, którym przysługują różne sposoby dostosowania, możliwe jest przeprowadzenie egzaminu dla tych absolwentów w jednym pomieszczeniu, pod warunkiem że przebieg egzaminu żadnego z tych absolwentów nie będzie zakłócony. Wyjątek stanowi sytuacja, w której dostosowanie dotyczy zdających egzamin z różnych języków obcych (w sesji poprawkowej).
18. Jeżeli zdający korzysta z pomocy nauczyciela wspomagającego, przebieg egzaminu musi być rejestrowany za pomocą urządzenia zapisującego dźwięk. Zapis dźwiękowy stanowi integralną część arkusza egzaminacyjnego.
19. Zasady przeprowadzania pisemnego egzaminu dla osób korzystających z komputera lub pomocy nauczyciela wspomagającego określone są w *Procedurach organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2012/2013*.
20. Jeżeli zdający korzysta z przedłużenia czasu egzaminu w części pisemnej z informatyki albo egzaminu w części pisemnej z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym, czas rozpoczęcia części drugiej egzaminu przesuwają się odpowiednio.
21. W szczególnych przypadkach, za zgodą dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, egzamin może być przeprowadzony w innym miejscu niż szkoła (np. w domu, szpitalu). Zgodę na przeprowadzenie egzaminu w innym miejscu niż szkoła, dyrektor właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej może wyrazić na udokumentowany wniosek dyrektora szkoły – przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego w danej szkole.
22. Absolwenci niesłyszący są zwolnieni z części ustnej egzaminu z języka obcego nowożytnego.

23. Na podstawie § 2 ust 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wydana na którymkolwiek etapie kształcenia zachowuje swoją ważność na egzaminach w kolejnych latach.

¹ O niepełnosprawnościach sprzężonych mówimy, gdy u absolwenta niesłyszącego, słabosłyszącego, niewidomego, słabowidzącego, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, występuje co najmniej jeszcze jedna z wymienionych niepełnosprawności.

Tabela 1. Dopuszczalne sposoby dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego

UPRAWNIENI DO DOSTOSOWANIA	SPOSOBY DOSTOSOWANIA	
	Część ustna	Część pisemna
I. Absolwenci niesłyszący ^a (na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)	1. Zdawanie egzaminu z języka polskiego w języku migowym.	1. Arkusze egzaminacyjne dostosowane do dysfunkcji: a) arkusze egzaminacyjne na poziomie podstawowym z języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie i języka obcego nowożytnego przygotowane na podstawie odrębnych standardów. Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. Tabela 2. b) arkusze egzaminacyjne z pozostałych przedmiotów na poziomie podstawowym i wszystkich przedmiotów na poziomie rozszerzonym oraz języków obcych nowożytnych na poziomie dwujęzycznym. Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. Tabela 2. c) część druga arkusza egzaminacyjnego z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym oraz arkusz z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym bez zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu. Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. Tabela 2. <i>Dostosowania a), b) i c) wymagają zapewnienia oddzielnej sali w przypadku egzaminu z języka obcego.</i>
	2. Przygotowanie prezentacji na piśmie. <i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy zdający nie zna języka migowego i nie mówi.</i>	
	3. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego nie więcej niż o 15 minut.	

^a Osoby mające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w którym stwierdzono ubytek słuchu powyżej 70 dB (w orzeczeniu dopuszcza się zamiennie słowne określenie stopnia niedosłuchu: „znaczny” lub „głęboki”).

II. Absolwenci slaboslyszacy ^b (na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)	1. Korzystanie z urządzeń technicznych odpowiednich do wady słuchu.	1. Arkusze standardowe z języka obcego nowożytnego z możliwością korzystania z urządzeń technicznych odpowiednich do wady słuchu (słuchawki).
	2. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego – nie więcej niż o 15 minut i z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.	2. Arkusze egzaminacyjne z języka obcego nowożytnego dostosowane do dysfunkcji na podstawie arkuszy standardowych (bez zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu). Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. Tabela 2. <i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy wada słuchu znacznie utrudnia lub uniemożliwia absolwentowi wykonanie zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz gdy absolwent przystępuje do egzaminu maturalnego w oddzielnej sali.</i>
III. Absolwenci niewidomi (na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)	1. Odczytanie z czarnodruku poleceń i tekstów przez członka zespołu przedmiotowego na egzaminie ustnym z języka obcego nowożytnego.	1. Dostosowane arkusze egzaminacyjne w piśmie Braille’a. Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. Tabela 2.
	2. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego – nie więcej niż o 15 minut i z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.	2. Dostosowane arkusze egzaminacyjne w czarnodruku nagrane na płycie CD (pliki zapisane w formacie MS Word), zamówione w porozumieniu z właściwą okręgową komisją egzaminacyjną do 31 grudnia 2012 r.
	3. Płyta CD z materiałem dźwiękowym do egzaminu na poziomie podstawowym i rozszerzonym dla absolwentów z lat 2005–2011.	3. Płyta CD z dostosowanym nagraniem do przeprowadzenia egzaminu z języka obcego nowożytnego (wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie).
		4. Korzystanie z urządzeń technicznych typu maszyna do pisania pismem Braille’a lub dostosowany komputer.
		5. Arkusze egzaminacyjne w czarnodruku dla nauczyciela wspomagającego.
		6. Pomoc nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów i/lub przy zapisywaniu odpowiedzi zdającego.

^b Osoby mające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w którym stwierdzono ubytek słuchu od 20 do 70 dB (w orzeczeniu dopuszcza się zamiennie słowne określenie stopnia niedosłuchu: „lekki” lub „umiarkowany”).

<p>IV. Absolwenci slabowidzacy (na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)</p>	<p>1. Dostosowane zestawy egzaminacyjne – czcionka Arial 16 pkt, powiększone ilustracje.</p>	<p>1. Dostosowane arkusze egzaminacyjne – czcionka Arial 16 pkt. Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. Tabela 2.</p>
	<p>2. Odczytanie poleceń i tekstów przez członka zespołu przedmiotowego na egzaminie ustnym z języka obcego nowożytnego.</p>	<p>2. Dostosowane arkusze egzaminacyjne nagrane na płycie CD w formie plików .pdf lub w formacie plików MS Word, zamówione w porozumieniu z właściwą okręgową komisją egzaminacyjną do 31 grudnia 2012 r.</p>
	<p>3. Zestawy egzaminacyjne z języka obcego nowożytnego nagrane na płycie CD w formie plików .pdf, zamówione w porozumieniu z właściwą okręgową komisją egzaminacyjną do 31 grudnia 2012 r.</p> <p><i>Dostosowanie możliwe tylko w przypadku, gdy zdający korzysta z komputera.</i></p>	<p><i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy absolwent korzysta z komputera</i></p>
	<p>4. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.</p>	<p>3. Korzystanie z przyborów optycznych, z których absolwent korzysta na co dzień.</p>
		<p>4. Oświetlenie stanowiska pracy dostosowane do dysfunkcji.</p>
<p>V. Absolwenci z niepełnosprawnością ruchową (na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego), z czasową niesprawnością rąk (na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza)</p>	<p>1. Miejsce pracy dostosowane do potrzeb zdającego.</p>	<p>1. Miejsce pracy dostosowane do potrzeb zdającego.</p>
	<p>2. Pomoc w obsłudze sprzętu i środków dydaktycznych w przypadku prezentacji z języka polskiego</p>	<p>2. Pomoc nauczyciela wspomagającego w czytaniu i/lub pisaniu.</p>
		<p>3. Pisanie przez zdającego odpowiedzi do zadań na komputerze dostosowanym do dysfunkcji absolwenta.</p>
		<p>4. Przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 30 minut.</p>
		<p>5. Płyta CD z dostosowanym nagraniem do przeprowadzenia egzaminu z języka obcego nowożytnego (wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie), zamówiona w porozumieniu z właściwą okręgową komisją egzaminacyjną do 31 grudnia 2012 r.</p>

VI. Absolwenci z zaburzeniami komunikacji językowej, w tym z mutyzmem, afazją <i>(na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza lub opinii rady pedagogicznej)</i>	1. Uzupełnienie wypowiedzi ustnej zapisem sporządzonym przez zdającego podczas egzaminu.	
	2. Przygotowanie prezentacji z języka polskiego na piśmie <i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy zdający nie jest w stanie sformułować wypowiedzi ustnej</i>	
	3. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego – nie więcej niż o 15 minut i z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.	
	4. Zastosowanie kryteriów oceniania wypowiedzi uwzględniających dysfunkcję.	
VII. Absolwenci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera <i>(na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)</i>	1. Obecność na sali osoby niezbędnej do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym lub do obsługi potrzebnego sprzętu, w porozumieniu z okręgową komisją egzaminacyjną.	1. Obecność na sali osoby niezbędnej do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym lub do obsługi potrzebnego sprzętu (członek zespołu nadzorującego).
	2. Przygotowanie prezentacji z języka polskiego na piśmie. <i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy zdający nie jest w stanie sformułować wypowiedzi ustnej.</i>	2. Pomoc nauczyciela wspomagającego (członka zespołu nadzorującego) przy odczytywaniu poleceń i tekstów i/lub przy zapisywaniu odpowiedzi zdającego.
	3. Uzupełnienie lub zastąpienie wypowiedzi ustnej zapisem sporządzonym przez zdającego.	3. Miejsce pracy dostosowane do dysfunkcji zdającego.
	4. Przekazanie wypowiedzi ustnej przez nauczyciela wspomagającego, który rozumie wypowiedź zdającego.	4. Przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 30 minut.
	5. Przedłużenie czasu przeprowadzania	5. Pisanie pracy na komputerze. <i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny arkusza egzaminacyjnego.</i>

	egzaminu z języka polskiego – nie więcej niż o 15 minut i z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.	
	6. Zastosowanie kryteriów oceniania wypowiedzi uwzględniających dysfunkcję.	
VIII. Absolwenci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się <i>(na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej)</i>		1. Pisanie pracy na komputerze. <i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny arkusza egzaminacyjnego.</i>
		2. Zastosowanie szczegółowych kryteriów oceniania arkuszy egzaminacyjnych z języka polskiego, języków obcych nowożytnych, języka mniejszości narodowej, języka regionalnego oraz matematyki, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się.
IX. Absolwenci z chorobami przewlekłymi <i>(na podstawie orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza)</i>	1. Dostosowanie warunków zdawania egzaminu do specyfiki choroby.	1. Dostosowanie warunków zdawania egzaminu do specyfiki choroby.
	2. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.	2. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.
	3. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego – nie więcej niż o 15 minut i z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.	3. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu w przypadku każdego arkusza egzaminacyjnego nie więcej niż o 30 minut; dodatkowy czas może być przeznaczony na wykonanie zadań lub przerwy, w zależności od potrzeb.
		4. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego w pisaniu i/lub czytaniu.
X. Absolwenci chorzy lub niesprawni czasowo <i>(na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza)</i>	1. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.	1. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.
	2. Miejsce pracy dostosowane do potrzeb zdającego.	2. Miejsce pracy dostosowane do potrzeb zdającego.

<p>XI. Absolwenci z niedostosowaniem społecznym lub zagrożeniem niedostosowaniem społecznym (na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)</p>	<p>1. Zapewnienie obecności specjalisty, odpowiednio pedagoga resocjalizacji lub socjoterapeuty, jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym, w porozumieniu z okręgową komisją egzaminacyjną.</p>	<p>1. Zapewnienie obecności specjalisty, odpowiednio pedagoga resocjalizacji lub socjoterapeuty (członka zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym.</p>
	<p>2. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego – nie więcej niż o 15 minut i z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.</p>	<p>2. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu w przypadku każdego arkusza egzaminacyjnego nie więcej niż o 30 minut; dodatkowy czas może być przeznaczony na wykonanie zadań lub przerwy, w zależności od potrzeb.</p>
		<p>3. Możliwość przystąpienia do egzaminu w oddzielnej sali.</p>
<p>XII. Absolwenci, którzy znaleźli się w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej (na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej)</p>	<p>1. Zapewnienie obecności specjalisty, jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym, w porozumieniu z okręgową komisją egzaminacyjną.</p>	<p>1. Zapewnienie obecności specjalisty, jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym, w porozumieniu z okręgową komisją egzaminacyjną.</p>
	<p>2. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego – nie więcej niż o 15 minut i z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.</p>	<p>2. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu w przypadku każdego arkusza egzaminacyjnego nie więcej niż o 30 minut; dodatkowy czas może być przeznaczony na wykonanie zadań lub przerwy, w zależności od potrzeb.</p>
		<p>3. Możliwość przystąpienia do egzaminu w oddzielnej sali.</p>
<p>XIII. Absolwenci, którzy mają trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą (na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej)</p>	<p>1. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego – nie więcej niż o 15 minut i z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 15 minut.</p>	<p>1. Przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu w przypadku każdego arkusza egzaminacyjnego nie więcej niż o 30 minut; dodatkowy czas może być przeznaczony na wykonanie zadań lub przerwy, w zależności od potrzeb.</p>
	<p>2. Zastosowanie szczegółowych kryteriów oceniania wypowiedzi z języka polskiego, jeżeli zachodzi taka uzasadniona potrzeba, w uzgodnieniu z dyrektorem komisji okręgowej.</p>	

Tabela 2. Czas trwania egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów

Przedmioty	Arkusze		Czas trwania (min)			
			A1*	A7*	A3*	A6* i A4*
język polski	poziom podstawowy		170	170	170	do 255
	poziom rozszerzony		180	do 210	180	do 270
matematyka	poziom podstawowy		170	do 200	170	do 255
	poziom rozszerzony		180	do 210	180	do 270
języki obce nowożytne	poziom podstawowy		120	120	do 130	do 180
	poziom rozszerzony	część I	120	do 150	do 150	do 180
		część II	70	do 75	do 75	do 105
	poziom dwujęzyczny		180	do 180	do 180	do 270
języki mniejszości narodowych	poziom podstawowy		170	do 200	170	do 255
	poziom rozszerzony		180	do 210	180	do 270
historia wiedza o społeczeństwie	poziom podstawowy		120	120	120	do 180
	poziom rozszerzony		180	do 210	180	do 270
biologia chemia fizyka i astronomia geografia	poziom podstawowy		120	do 150	120	do 180
	poziom rozszerzony		150	do 180	150	do 225
informatyka	poziom podstawowy	część I	75	do 105	75	do 115
		część II	120	do 150	120	do 180
	poziom rozszerzony	część I	90	do 120	90	do 135
		część II	150	do 180	150	do 225
filozofia historia muzyki historia sztuki język łaciński i kultura antyczna wiedza o tańcu język kaszubski	poziom podstawowy		120	do 150	120	do 180
	poziom rozszerzony		180	do 210	180	do 270
przedmioty zdawane w języku obcym** – biologia, chemia, fizyka i astronomia, historia, geografia, matematyka			80	do 110	80	do 120

* A1 – arkusze standardowe; A7 – arkusze dla niesłyszących; A3 – arkusze dla słabosłyszących; A6 – arkusze dla niewidomych; A4 – arkusze dla słabowidzących

** Dodatkowe zadania egzaminacyjne w języku obcym z biologii, chemii, fizyki i astronomii, geografii, historii, matematyki mogą rozwiązywać absolwenci klas dwujęzycznych, w których przedmioty te były nauczane w języku obcym nowożytnym.

Artur Gałęski
p.o. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej